

ДО

## **ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ**

по конкурс за академична длъжност „професор“ по професионално направление 4.4. „Науки за Земята“ (География на населението и селищата), обявен в ДВ бр. 100/16.12.2022 г., Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет.

## **СТАНОВИЩЕ**

От доц. д-р Александра Равначка, департамент „География“, секция „Икономическа и социална география“, Национален институт по геофизика, геодезия и география при БАН

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед РД-38-35 от 24.01.2023г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ от 13.07.2022г.

За участие в обявения конкурс за академична длъжност „професор“ документи е подал един кандидат – доцент д-р Тони Драганов Трайков, преподавател и ръководител на Катедра „Регионално развитие“ при Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

### **Кратка биографична справка за кандидата**

Академичната кариера на доцент д-р Тони Драганов Трайков започва от 1988 г. след успешна защита на докторска степен в Географския институт на БАН, където в последствие работи като научен сътрудник до 1994 г. От 1995 г. той е преподавател в Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, като след 2001 г. и в момента заема академичната длъжност „доцент“ в него.

Наред с дългогодишната си преподавателската дейност, кандидатът ръководи и участва в изпълнението на редица научно-изследователски и научно-приложни проекти, води допълнителни специализирани курсове, научен ръководител е на значителен брой

успешно защитили дипломанти и докторанти. Доц. Трайков е ръководител на катедра „Регионално развитие“ от 2013 г. заемал е длъжността „Зам. декан по стопанската дейност“ в Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Подадените от доц. д-р Тони Трайков документи за участие в настоящия конкурс съответстват напълно на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

### **Справка за съответствие с минималните национални изисквания**

Кандидатът доц. д-р Тони Трайков е приложил детайлна справка за съответствие с минималните национални изисквания за придобиване на академичната длъжност „професор“, като публикациите и цитиранията не повтарят тези, които са представени при участието му в конкурсите за придобиване на ОНС „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“ по ПН 4.4. „Науки за Земята“.

Публикациите са общо 20 броя, от които 1 монография 308 стр. (В.3); 2 самостоятелни статии в сборници от конференции, реферирани и индексирани в световните база данни (Scopus и WoS) (Г.7.); 17 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни толове (Г.8), от които 12 са самостоятелни, а останалите 5 са в съавторство. Близо половината (45 %) от всички публикации са на английски език.

Цитиранията (група Д) са разпределени както следва: 5 цитирания са в показател Д.10. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световните база данни с научна информация (Scopus и WoS); по показател Д.11. са представени 23 и 6 броя по Д.12.

Доц. Трайков е ръководител на трима успешно защитили докторанта (Е.14) и съавтор в 15 публикувани университетски и училищни учебника (Е.20).

Броят точки по групи показатели е следният: група А – 50 т.; група В – 100 т.; група Г – 370 т.; група Д – 112 т. и за група Е – 285 точки. В последните 3 групи от показатели броят на точките надвишава законно установените изисквания.

## Научни приноси

Справката за научните приноси на кандидата представя теоретико-методологични, научно-приложни и научно-преподавателски приноси, обединени в три научни тематики:

1) Етноконфесионални особености на населението в България и в други страни и континенти – 3 бр. публикации; 2) Демографска ситуация в България (демографски структури, възпроизводство, миграции), нейните регионални особености и факторите и условията, които ги определят – 10 бр. и 3) Тенденции и особености в демографското развитие на други европейски страни, включително и територии, намиращи се в непосредствена близост до съвременните граници на Република България – 6 броя.

Значителни са приносите на монографичния труд „География на религиите и религиозните общности в света – Европа, Азия и Африка“. Той е разработен на основата на комплексния географски подход, като за първи път в българската географска литература са анализирани характеристиките на отделните религии и религиозни общности по отделни континенти и региони, съобразно спецификата в тяхното историческо, социално-икономическо и демографско развитие. В анализите е отделено подобаващо място и на влиянието на природните условия при формирането на някои от особеностите на запазените и до днес традиционни ритуални практики и обредност. Анализирани са: 1) различните взаимодействия на отделните религиозни общности и техните официални институции, 2) ролята на религията като фактор за обществените промени през различните етапи от историческото развитие и 3) влиянието на религията и вероизповеданията върху общественото съзнание, морала и поведението на техните последователи. Акцентирано е на ролята на религията при формирането на различните етнически обединения, както и на промените, настъпващи с тях в процеса на тяхното географско разпространение. Друг принос е развиването на подходите за класифициране на религиите и религиозните вярвания чрез прилагането на географския подход, основаващ се на териториалното разпространение и териториалната диференциация на религиите и броя на техните последователи.

Приносите от 10-те публикации, посветени на демографската ситуация в България (демографски структури, възпроизводство, миграции) – регионални особености, фактори и условия, са резултат на задълбочени анализи. По-значим е разработеният авторски модел на изследване, включващ определен набор от показатели, характеризиращи негативните

изменения в динамиката на населението, неговото териториалното разпределение, промените в структурните характеристики, възпроизводството и миграционната активност. Друг принос от анализа на факторите и условията, довели до демографската криза в България, е предложеният от автора алгоритъм, включващ последователното разглеждане на териториалните различия в репродуктивните и миграционните нагласи на населението, а след това и на свързаните с тях пространствени особености в репродуктивното и миграционното поведение на населението в отделните части на страната.

Шестте статии, разглеждащи демографските процеси в страните от Европа, също имат определен принос, който се състои от създадения и приложен авторски модел за комплексното изучаване на демографските особености на страните от ЕС. На основата на установените природни, социално-икономически и демографски характеристики различия е предложена оригинална типология на страните, в която те са групирани в зависимост от характера на съществуващата в тях демографска ситуация.

Прилагайки глобалния подход в анализа на демографските процеси са изследвани особеностите на миграциите през XXI век. Чрез ретроспективния метод и пространствената диференциация са разкрити и очертани основните миграционни тенденции в динамичен план, както във времето, така и в пространството.

### **Научно-приложни приноси**

Те са резултат от научно-изследователската дейност на доц. д-р Трайков. Част от тях са свързани с обучението на студенти. Той изготвя и предлага нова избираема дисциплина с наименованието „География на религиозните общности“, въведена в учебния план на специалност „География“ ОКС „бакалавър“ от 1998 г. Друга, близка по съдържание учебната дисциплина е „Религиозни общности“, преподавана от доц. Трайков като избираема за бакалаврите в специалност „Регионално развитие и политика“.

Доц. Трайков участва в създаването на МП „Управление на човешките ресурси“, която е с интердисциплинарен характер и с регионална насоченост при изучаването на човешките ресурси и тяхната професионална реализация. В продължение на повече от две десетилетия тя е сред най-предпочитаните магистърски програми сред завършващите ОКС „бакалавър“ в ГГФ и за студенти от други факултети на Софийския университет и други висши училища.

Нямам критични бележки и препоръки към кандидата доц. д-р Трайков.

### **Заклучение**

Представените в този конкурс от доц. Тони Трайков материали, публикации и научни приноси са оригинални. По време на подготовка на настоящето становище не са постъпили сигнали за плагиатство.

Смятам, че доц. Трайков, като утвърден учен и преподавател и в съответствие със всички нормативни изисквания, отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност “професор” в ГГФ на СУ „Климент Охридски“.

**Въз основа на направеното изложение гласувам „ЗА“ избора на кандидата, доц. д-р Тони Драганов Трайков за заемане на академичната длъжност „професор“ по ПН 4.4. „Науки за Земята“, научна специалност „ География на населението и селищата“, обявен за нуждите на Геолого-географския факултет на СУ.**

11.04.2023 г.

Подпис:

София

доц. д-р Александра Равначка